

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA
Izpitna pola 2

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 24. avgust 2022

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Izpitna pola 2

Razčlemba izhodiščnega besedila

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so **vsi odgovori** v nalogi **vsebinsko in jezikovno pravilni**. Vsebinsko napačen in jezikovno pravičen odgovor je 0 točk. Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuye z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
1.	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ana Svenšek ◆ Kozmo/Kozmom Ahačičem ◆ (portalu/spletni strani) MMC RTV SLO/www.rtv slo.si ◆ 31. oktobra 2020/31. 10. 2020 ◆ intervju ◆ 12/dvanajst 		1 točka za 2 pravopisno pravilni rešitvi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2.	1	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ob dnevu reformacije/ob 500. obletnici/500-letnici rojstva Adama Bohoriča 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3.	3	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bohoričeva slovnica je stranski produkt Dalmatinove Biblije, <u>sa</u>j je nastala ob sodelovanju Bohoriča in Dalmatina pri izboljševanju/popravljanju/brušenju jezika Biblije/nastala je <u>namreč</u> ob sodelovanju Bohoriča pri nastajanju Dalmatinove Biblije ... 		2 točki za vsebinsko ustrezno dvostavčno poved s pojasnjevalnim priredjem (<i>sa/namreč/kajti</i>) + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
4.	2	<p>Po smislu, npr. trije od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Adam Bohorič je spremljal Dalmatinsko prevajalsko delo že pred izdajo celotne Biblije/ ♦ Adam Bohorič je Dalmatina prepoznal kot izredno nadarjenega/je prepoznal Dalmatinsko nadarjenost/ ♦ Adam Bohorič je prispeval k temu, da se je Dalmatin šolal v tujini/ ♦ Adam Bohorič je skrbel za to, da se je Dalmatin uril v prevajanju iz nemščine v slovenščino/ ♦ Adam Bohorič je z Dalmatinom sodeloval pri nastajanju Biblije/ ♦ Adam Bohorič je bil Dalmatinov učitelj <p>...</p>		<p>1 točka za 2 vsebinsko ustrezna argumenta, 2 točki za 3 vsebinsko ustrezne argumente.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila											
5.1.	3	<table border="1"> <tr> <td>Naglašeni ozki e</td> <td>Naglašeni ozki o</td> <td>Nenaglašeni polglasnik</td> </tr> <tr> <td>♦ njen</td> <td>♦ simbolen</td> <td rowspan="2">♦ simbolen</td> </tr> <tr> <td>♦ samozavest</td> <td>♦ močno</td> </tr> <tr> <td></td> <td>♦ prostora</td> <td></td> </tr> </table>	Naglašeni ozki e	Naglašeni ozki o	Nenaglašeni polglasnik	♦ njen	♦ simbolen	♦ simbolen	♦ samozavest	♦ močno		♦ prostora			<p>1 točka za 2 pravilni rešitvi. Vsak napačen izpis izniči pravilnega do 0 točk.</p>
Naglašeni ozki e	Naglašeni ozki o	Nenaglašeni polglasnik													
♦ njen	♦ simbolen	♦ simbolen													
♦ samozavest	♦ močno														
	♦ prostora														
5.2.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je, saj, je ♦ samozavest 		<p>1 + 1 za pravilno vrstico.</p>											
Skupaj	5														

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
6.	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ [gd] ♦ [m]/[u] ♦ [ɫ] ♦ [ə] ♦ [sh] ♦ [t] ♦ [en] ♦ [n] 	<p>Še sprejemljiva rešitev:</p> <p>♦ [n]</p>	<p>1 točka za 2 pravilni rešitvi.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
7.1.	1	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ izboljševanje/popravljanje/izpopolnjevanje jezika Biblije		
7.2.	2	♦ B		
7.3.	2	Glagol misliti govoriti sprebrniti	Samostalniik ♦ mišljenje ♦ govorjenje ♦ sprebrnjenje	1 točka za 2 pravopisno pravilni rešitvi, 2 točki za 3 pravopisno pravilne rešitve.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.1.	1	♦ 1/1.		
8.2.	2	♦ terminološko gnezdo ♦ tiskarstvo/tiskarska		1 + 1
8.3.	2	♦ Verjela je čisto vse, kar je povedal./Verjela je popolnoma vse, kar je povedal.		1 točka za vsebinsko ustrezno preoblikovano poved + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
9.1.	2	♦ samostalniik/samostalniška beseda ♦ ženski ♦ dajalniik, ednina		1 točka za 2 pravilna odgovora.
9.2.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Življenje skriva mnogo pasti./Lovci so žival rešili iz pasti.		1 točka za vsebinsko ustrezno pretvorbo naglasnega mesta + 1 točka za jezikovno pravilno poved.
9.3.	1	♦ B		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10.1.	1	♦ povedni (naklon)/povednik		
10.2.	2	♦ bi omogočili ♦ omogočite	♦ pogojni (naklon)/pogojnik ♦ velelni (naklon)/velelnik	1 točka za pravilno vrstico.
10.3.	2	♦ Juriju Dalmatinu je bilo omogočeno kakovostno šolanje v tujini (od slovenskih protestantov)./Juriju Dalmatinu se je omogočilo kakovostno šolanje v tujini (od slovenskih protestantov).		1 točka za pravilno pretvorbo povedi + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila															
11.1.	6	Besede, iz katerih so tvorjenke nastale ločiti ob enem misliti sam, zavest ♦ razviti	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tvorjenka</th> <th>Besedotvorna obrazila</th> <th>Vrsta tvorjenke</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ločitev</td> <td>♦ -tev</td> <td>♦ izpeljanka</td> </tr> <tr> <td>obenem</td> <td>♦ /</td> <td>♦ sklop</td> </tr> <tr> <td>domisliti</td> <td>♦ do-</td> <td>♦ sestavljenka</td> </tr> <tr> <td>samozavest</td> <td>♦ -o-</td> <td>♦ zloženka</td> </tr> </tbody> </table>	Tvorjenka	Besedotvorna obrazila	Vrsta tvorjenke	ločitev	♦ -tev	♦ izpeljanka	obenem	♦ /	♦ sklop	domisliti	♦ do-	♦ sestavljenka	samozavest	♦ -o-	♦ zloženka	1 točka za 2 pravilni obrzili, 1 + 1 + 1 + 1 točka za pravilno vrsto tvorjenke.
Tvorjenka	Besedotvorna obrazila	Vrsta tvorjenke																	
ločitev	♦ -tev	♦ izpeljanka																	
obenem	♦ /	♦ sklop																	
domisliti	♦ do-	♦ sestavljenka																	
samozavest	♦ -o-	♦ zloženka																	
11.2.	1																		
Skupaj	7																		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12.1.	3	♦ Povezanost učitelja Adama Bohoriča in učenca Jurija Dalmatina se je izkazala ob sodelovanju pri brušenju jezika Biblije.		1 točka za vsak v celoti pravilno podčrtan stavčni člen.
12.2.	1	♦ prislovno določilo časa		
12.3.	2	♦ Povezanost učitelja Adama Bohoriča in učenca Jurija Dalmatina se je izkazala, medtem ko/ko sta sodelovala pri brušenju jezika Biblije.		1 točka za pretvorbo v ustrezní odvisnik + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
13.1.	3	♦ S / S + S / S		1 točka za samo pravilno določeno število stavkov.
13.2.	1	♦ prilastkov ♦ predmetni		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
14.	3	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Uporabljali so <u>jo</u> intelektualci./ <u>V</u> njej so razložena pravila tedanje slovenščine./ <u>O</u> njenem pomenu govorimo še danes./ <u>Ta</u> je nastala ob prevajanju Dalmatinove Biblije. ♦ <u>Izšla je</u> leta 1584.		1 + 1 točka za ustrezen naveznik + 1 točka za jezikovno pravilnost obeh povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
15.1.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ da bi izpostavil/poudaril neznani/novi/bistveni/najpomembnejši podatek/čas dogajanja		
15.2.	2	♦ Dalmatinovo prevajalsko delo je že pred izdajo Biblije leta 1584 spremljal Adam Bohorič./Že pred izdajo Biblije leta 1584 je Dalmatinovo prevajalsko delo spremljal Adam Bohorič.		1 točka za vsebinsko ustrezno preoblikovanje povedi + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
16.1.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razlaganje z utemeljevanjem ♦ vzročna ♦ pojasnjevalni 		1 + 1 + 1
16.2.	3	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Bohoričeva slovnica se imenuje <u>Proste zimске urice o latinskokranjski slovnici</u>. To je slovnica slovenskega jezika, zapisana z <u>latinskimi črkami</u>. Je rezultat <u>korektur Dalmatinove Biblije</u>, nastalih večinoma <u>v zimskem času</u>. Natisnjena je bila v <u>Wittenbergu/na severu</u>. 		2 točki za vsebinsko ustrezen opis s 3 dejstvi, 1 točka za vsebinsko ustrezen opis z 2 dejstvom + 1 točka za jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost besedila.
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
17.	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Čas reformacije in protestantizma je eno najpomembnejših obdobji v zgodovini slovenskega jezika. Z nastankom prvih knjig <u>Slovensčina</u> postane knjižni jezik, ki so ga <u>najlo</u> dopolnili <u>ter</u> nadgradili še Krelj, Dalmatin in Bohorič. Ta je poenotil tudi pisavo <u>imenovano Bohoričica</u>, ki se je uporabljala vse do sredine 19 <u>stoletja</u> in v kateri je pisal še Prešeren. V času reformacije smo dobili tudi prvo tiskarno na <u>Slovenskem</u> in sodobni <u>večjezični slovar</u>. Vsi ti dosežki so odločilno prispevali k jezikovnemu <u>poenotenju slovenskega prostora</u> in ohranjanju narodne zavesti v naslednjih stoletjih. 		Dva pravilna popravka 1 točka. Vsak napačen popravek izniči pravilnega do 0 točk.

Naloga
Primer besedila**18.**

Knjižni jezik nas povezuje

Slovenski knjižni jezik je nastal v obdobju reformacije v 16. stoletju. Na njegov razvoj je s svojim delovanjem vplival tudi Adam Bohorič. Napisal je prvo slovensko slovnico Proste zimske urice. Poleg tega je prav on prepoznal Dalmatinovo nadarjenost in mu omogočil šolanje na tujem.

Menim, da je bilo Bohoričevo delovanje na področju razvoja knjižne slovenščine zelo pomembno. S slovnico je namreč prvi opisal jezik protestantskih piscev, s spodbujanjem Jurija Dalmatina pa je odločilno prispeval k nastanku slovenskega prevoda Biblije.

Tudi danes so jezikovni priročniki nepogrešljivi, tako v knjižni kot elektronski obliki. V slovarjih je zbrano in predstavljeno besedje, v slovnici in pravopisu pa slovnčna in pravopisna pravila. Priročniki imajo tako ključno vlogo pri obstoju enotnega knjižnega jezika, ki nas kot jezikovno skupnost povezuje in predstavlja.

Petra/Peter Novak

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
18.			
Zgradba	1	♦ naslov in podpis	
	1	♦ členjenost besedila	
Skupaj	2		
Vsebina	1 + 1	♦ predstavitev dveh dejstev o Bohoričevem delovanju	
	do 3	♦ opredelitev do Bohoričevega delovanja z utemeljitvijo	
	do 2	♦ presoja pomena jezikovnih priročnikov	
Skupaj	7		
Slogovna ustreznost	do 3	♦ npr. jedrnatost (ločitev bistvenega od nebitvenega), ustreznost (zborni jezik, slogovno nezaznamovano besedišče), koherenca (jasno izražanje logičnih razmerij, ustreznost pomenska povezanost povedi), kohezija (uporaba ustreznih besed za izražanje ponovljenega podatka ...), ustrezna raba glagolskega časa	Če besedilo ne dosega 50 besed, slogovno ustreznost točkujemo z 1 točko. Za vsako vrsto <u>napak</u> odštejemo 1 točko do 0 točk.
	Skupaj	3	
Jeziškova pravilnost	do 5		Če besedilo ne dosega 50 besed, jeziškovo pravilnost točkujemo z do 2 točkama. Za vsako napako odštejemo 1 točko do 0 točk.
	Skupaj	5	
Skupaj	17		

Skupno število točk izpitne pole 2: 90